

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego do roku 2029

(z perspektywą do 2031 roku)

Łódź 2026

Spis treści

1	WPROWADZENIE	4
2	WNIOSKI Z DIAGNOZY	6
2.1	SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA REGIONU	6
2.2	PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ	11
2.3	PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNE	15
2.4	SYSTEM WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ	18
2.5	WYBRANE POTRZEBY I WYZWANIA SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ.....	23
3	CELE, PRIORYTETY I KIERUNKI INTERWENCJI	26
4	REZULTATY I WSKAŹNIKI	34
5	SYSTEM REALIZACJI	40
5.1	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	41
5.2	WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW	42
6	SPOSÓB MONITOROWANIA I EWALUACJA.....	44
7	WYKAZ RYSUNKÓW, TABEL, WYKRESÓW.....	45
7.1	WYKAZ MAP	45
7.2	WYKAZ RYSUNKÓW	45
7.3	WYKAZ TABEL	45
7.4	WYKAZ WYKRESÓW.....	45
8	BIBLIOGRAFIA	47

Wykaz skrótów

EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
ES	Ekonomia Społeczna
EU-SILC	Europejskie badanie dochodów i warunków życia ludności
FEŁ	Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027
IZ	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027
IP	Instytucja Pośrednicząca w programie Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KIS	Klub Integracji Społecznej
KPRES	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej
ŁUW	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi
MFIPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OZPS WŁ 2025	Ocena zasobów pomocy społecznej województwa łódzkiego za rok 2025
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PS	Przedsiębiorstwo Społeczne
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RCPS w Łodzi	Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi
RKRES	Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego
RPDI	Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Łódzkiego na lata 2026-2027
RPRES	Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
SZOP FELD	Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027
UE	Unia Europejska
UMWŁ	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi
WTZ	Warsztat Terapii Zajęciowej
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej

1 Wprowadzenie

Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego do roku 2029 (z perspektywą do 2031 roku) został przygotowany jako aktualizacja dokumentu przyjętego Uchwałą Nr 750/23 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 21 sierpnia 2023 r. Czas obowiązywania programu do roku 2029 (z perspektywą do 2031 roku) wynika z faktu, iż do końca 2029 roku zapewniona jest realizacji usług wsparcia podmiotów ekonomii społecznej w ramach projektów OWES, finansowanych ze środków programu regionalnego. Mając jednocześnie świadomość, że dotychczas główne źródło finansowania rozwoju ekonomii społecznej stanowiły środki europejskie, perspektywa obowiązywania programu do roku 2031 pozostaje optymalna.

Program został opracowany zgodnie z przepisami:

- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U. 2025 poz. 806),
- Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 poz. 324).

Dokument został zaktualizowany przez eksperta merytorycznego i ma charakter operacyjny. W oparciu o wnioski z diagnozy wyznacza cele, priorytety i kierunki interwencji w obszarze ekonomii społecznej dla województwa łódzkiego do 2029 roku. Wskazuje także oczekiwane rezultaty, wskaźniki, opisuje system realizacji, a także sposób monitorowania i ewaluacji.

Dokument jest spójny z innymi dokumentami strategicznymi:

- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (kierunek działań 2.3.3. Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej),
- Strategią w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego do 2030 roku,
- Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Łódzkiego na lata 2026-2027.

W trakcie prac uwzględniono również zapisy ustawy o ekonomii społecznej z dnia 5 sierpnia 2022 r., która w sposób szczegółowy definiuje, jak również reguluje: organizację i zasady działania przedsiębiorstwa społecznego, zasady uzyskiwania i utraty statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz nadzór nad nim. Ponadto wskazuje instrumenty wsparcia przedsiębiorstwa społecznego oraz zasady i formy wspierania rozwoju ekonomii społecznej przez organy administracji publicznej. Zaktualizowany Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego do roku 2029 jest spójny z programem Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027 (FEŁ) i innymi dokumentami określającymi instrumenty wsparcia sektora ekonomii społecznej w perspektywie finansowej UE 2021-2027.

Program został przygotowany zgodnie z dokumentem pn. „Model Tworzenia Regionalnych Programów Rozwoju Ekonomii Społecznej”, opracowanym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Na potrzeby opracowania programu wykorzystano aktualne dane zastane, w szczególności dane GUS oraz dane pochodzące z raportów badawczych:

- Raport o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku,
- Rola ośrodków wsparcia ekonomii społecznej w rozwoju sektora ekonomii społecznej w województwie łódzkim,
- Ocena zasobów pomocy społecznej województwa łódzkiego za rok 2025.

Opracowując Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego do roku 2029:

- zaktualizowano dane dotyczące sektora ekonomii społecznej w województwie łódzkim oraz kluczowe wyzwania i potrzeby podmiotów ekonomii społecznej,
- dostosowano strukturę programu do przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- przeformułowano priorytety programu i kierunki interwencji pod kątem możliwości finansowania działań w ramach dostępnych źródeł finansowania zachowując niezmienną cel główny i cele szczegółowe,
- doprecyzowano rezultaty programu i zaktualizowano odpowiadające im wskaźniki.

Aktualizacja programu została sfinansowana w ramach projektu pn. „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej dla województwa łódzkiego”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

2 Wnioski z diagnozy

W poniższym rozdziale przedstawiono:

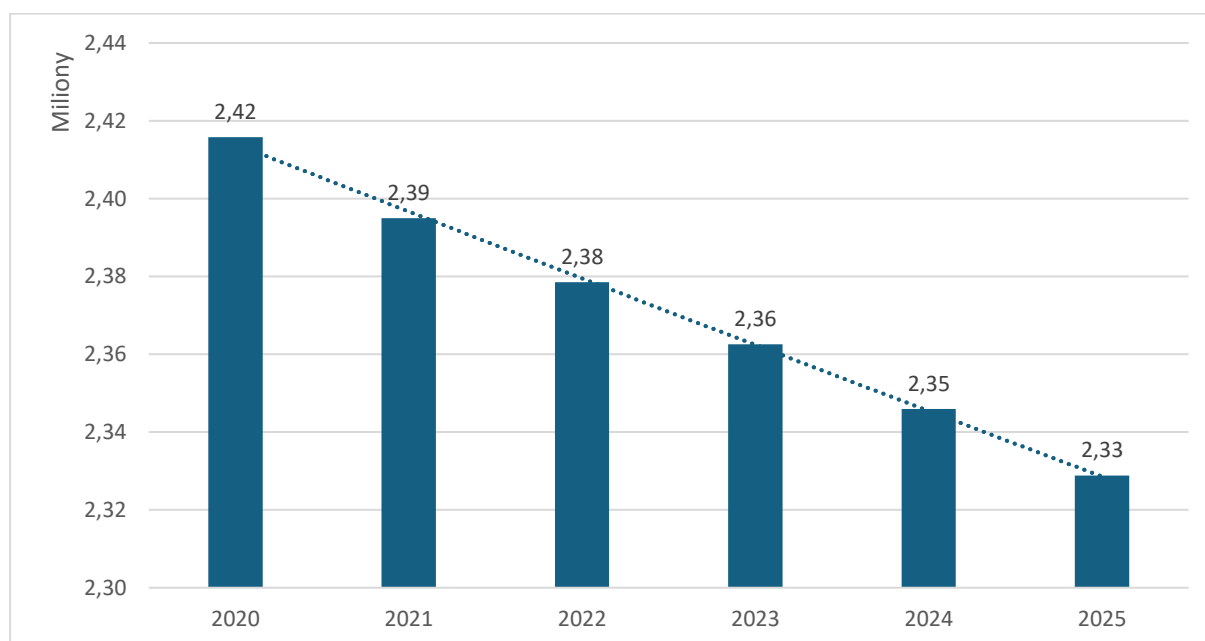
- wybrane informacje na temat sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, stanowiące implikacje dla rozwoju ekonomii społecznej,
- informacje na temat podmiotów ekonomii społecznej w regionie,
- informacje na temat przedsiębiorstw społecznych,
- charakterystykę systemu wsparcia ekonomii społecznej w województwie,
- kluczowe potrzeby i wyzwania sektora ekonomii społecznej stanowiące podstawę do sformułowania priorytetów i kierunków interwencji, w ramach obowiązujących celu głównego i celów szczegółowych.

2.1 Sytuacja społeczno-gospodarcza regionu

2.1.1 Wybrane zmiany demograficzne

Województwo łódzkie obejmuje 177 gmin, z czego 18 to gminy miejskie (w tym 3 miasta na prawach powiatu), 117 to gminy wiejskie, a 42 – miejsko-wiejskie. Na dzień 31 grudnia 2025 r. region zamieszkiwało 2 328 825 mieszkańców, z czego niemal 62% stanowiły osoby mieszkające w miastach. Należy zauważyć, że województwo łódzkie odnotowuje w ostatnich latach systematyczny spadek liczby ludności. Zjawisko depopulacji jest już utrwalonym trendem, a spadek liczby ludności obserwowany w regionie to wynik ujemnego przyrostu naturalnego (ubytku naturalnego) oraz ujemnego salda migracji.

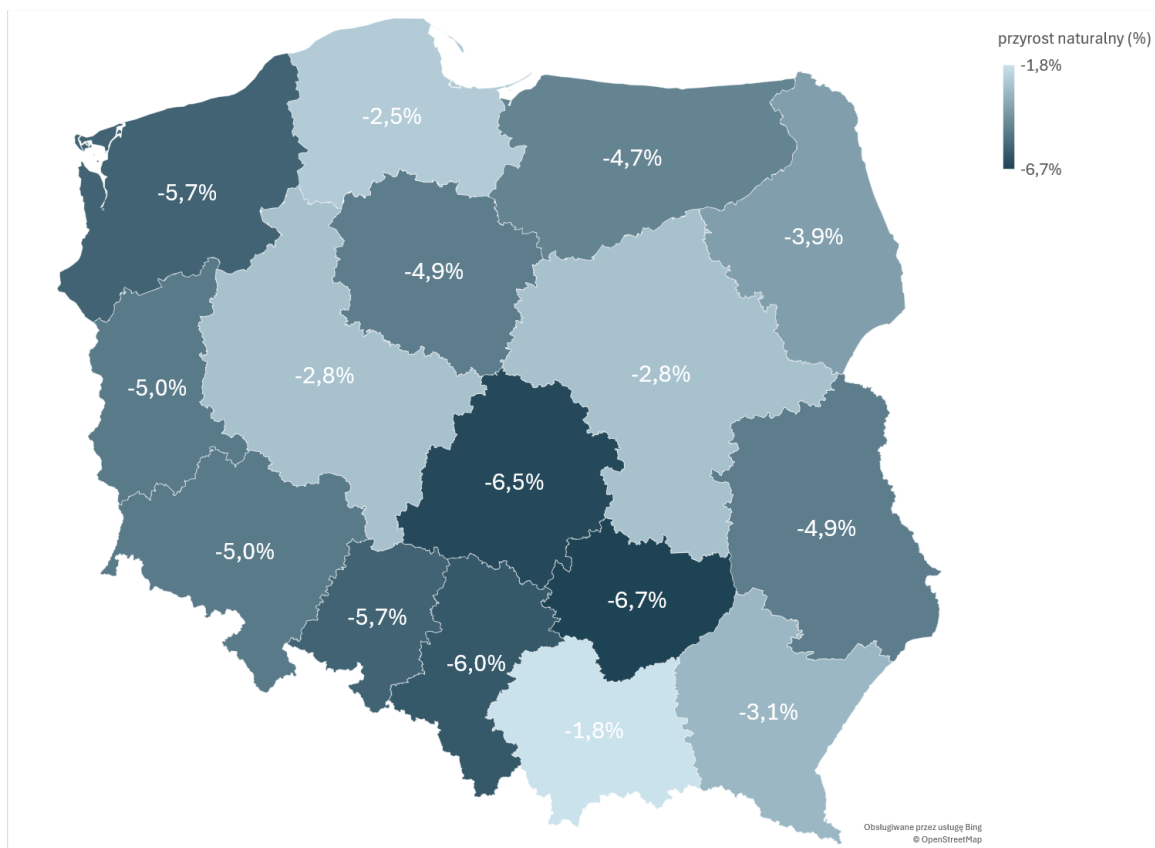
Wykres 1. Liczba mieszkańców województwa łódzkiego w latach 2020-2025 (w mln osób)

Źródło: opracowane własne na podstawie BDL GUS.

W 2025 r. w województwie łódzkim urodziło się ponad 0,5 tys. dzieci mniej niż rok wcześniej. Ponadto w 2024 r. w łódzkim urodziło się o prawie 15,2 tys. osób mniej niż zmarło (około 14,9 tys. urodzeń żywych wobec 30,0 tys. zgonów), a stopa przyrostu naturalnego (tj. wartość ubytku naturalnego przeliczona na 1000 mieszkańców) wyniosła -6,5 (przy wartości dla Polski wynoszącej -4,2) i należała do jednej z najniższych w kraju.

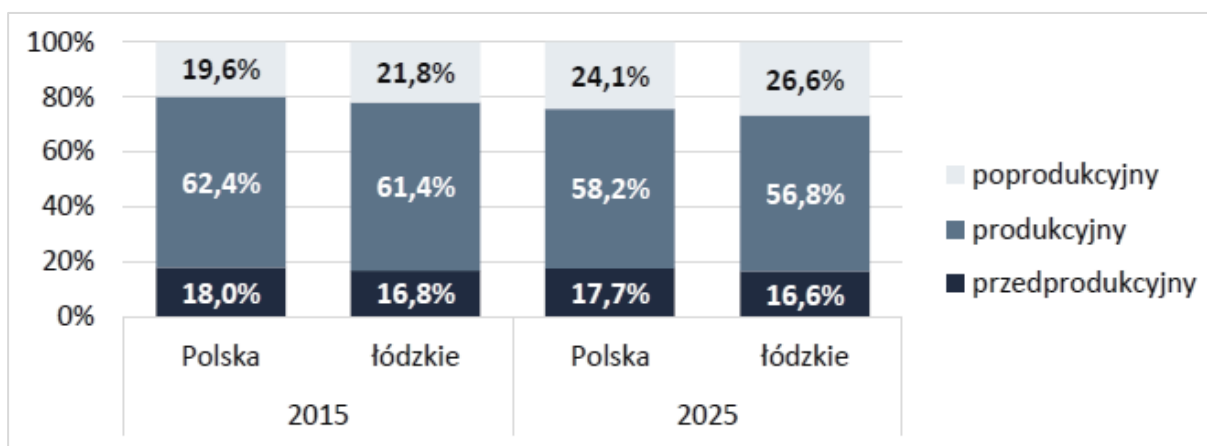
Mapa 1. Stopa przyrostu naturalnego według województw w Polsce w 2024 roku

Źródło: opracowane własne na podstawie BDL GUS.

Należy również zauważyć, że na przestrzeni ostatnich 10 lat, w województwie łódzkim, nastąpiły istotne zmiany w strukturze ludności według wieku produkcyjnego. W okresie między rokiem 2015 i 2025 zdecydowanie wzrósł odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym (przyrost o 4,8 pp. dla województwa łódzkiego, 4,5 pp. dla Polski) kosztem osób w wieku produkcyjnym. Z kolei o 0,2 pp. zmniejszył się z kolei odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 2. Struktura ludności według wieku produkcyjnego (w %) w województwie łódzkim i w Polsce w latach 2015 i 2025

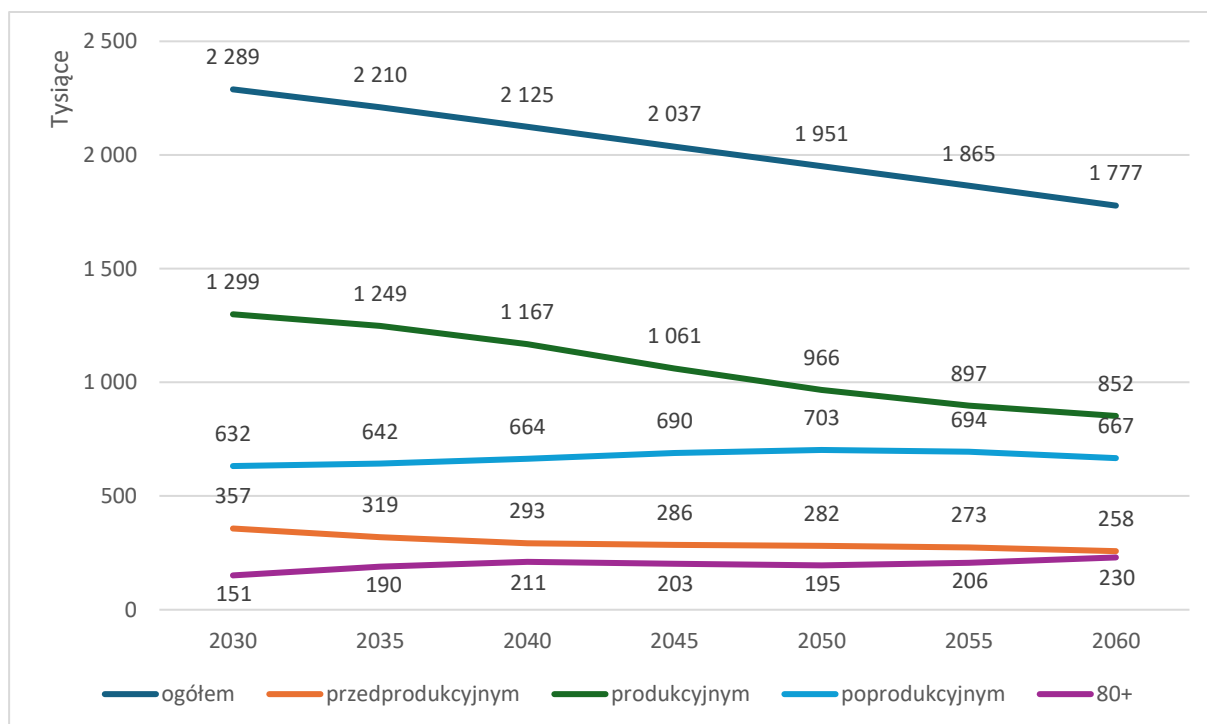

Źródło: OZSP Wł 2025.

Ponadto, dane dotyczące prognozowanej przez GUS liczby ludności dla województwa łódzkiego, wskazują, że do roku 2060 wystąpi kilka poważnych zjawisk mających wpływ na przyszłą sytuację społeczno-gospodarczą regionu. Należą do nich:

- systematyczny, poważny ubytek liczby mieszkańców (o ponad 0,5 mln do 2060),
- poważny ubytek liczby ludności w wieku produkcyjnym skutkujący w najbliższych dekadach brakiem pracowników,
- systematyczny przyrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym,
- poważny wzrost (do roku 2040) liczby mieszkańców w wieku 80+, z których duża część będzie wymagała wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Wykres 3. Prognozowana liczba ludności w województwie ogółem w latach 2030-2060, w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym oraz 80+ (w tys. osób)

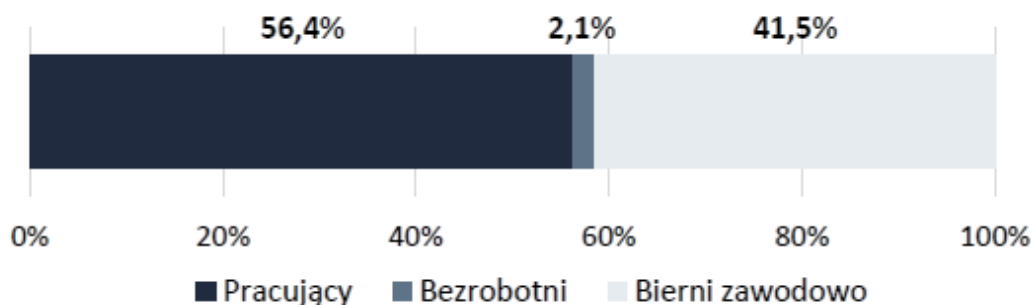

Źródło: opracowane własne na podstawie BDL GUS.

2.1.2 Wybrane problemy społeczne

Wobec wskazanych powyżej problemów demograficznych skutkujących w przyszłości brakiem kandydatów do pracy, poważnym wyzwaniem pozostaje wysoki odsetek osób biernych zawodowo. W 2025 roku ludność aktywna zawodowo stanowiła w województwie 56,4% populacji w wieku 15-89 lat (1,1 mln osób), natomiast bierni zawodowo 41,5% tej zbiorowości (804 tys. osób). Zdecydowana większość (96,4%) aktywnych zawodowo to osoby pracujące, natomiast bezrobotni stanowili około 2,1% mieszkańców województwa łódzkiego w wieku 15–89 lat (41 tys. osób).

Wykres 4. Struktura ludności według aktywności ekonomicznej w województwie łódzkim w 2025 roku (w %)

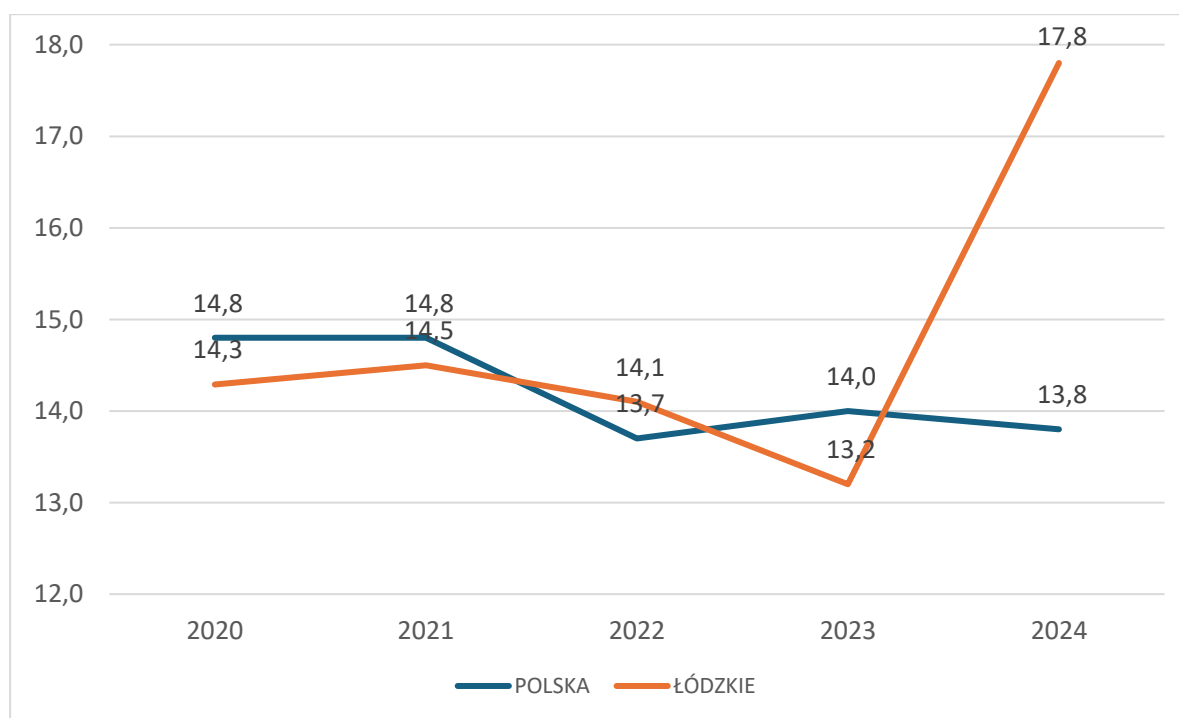

Źródło: OZSP Wł 2025.

Od 2019 roku, w statystyce publicznej, udostępniany jest dla województw wskaźnik zasięgu ubóstwa. Wskaźnik ten wyliczany jest na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC) jako odsetek osób, których dochód ekwiwalentny do dyspozycji (po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych) jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju.

O ile w latach 2020-2023 wskaźnik zasięgu ubóstwa w województwie łódzkim pozostawał na zbliżonym poziomie jak średnia dla Polski, o tyle w 2024 roku nastąpił bardzo poważny wzrost tego wskaźnika dla regionu (o 4,6 pp.), przy jednoczesnym spadku średniej dla Polski. Tak wysoki wzrost oznacza, iż duża częśći mieszkańców regionu mierzy się z utrudnionym dostępem zarówno do dóbr konsumpcyjnych, jak i istotnej części usług publicznych.

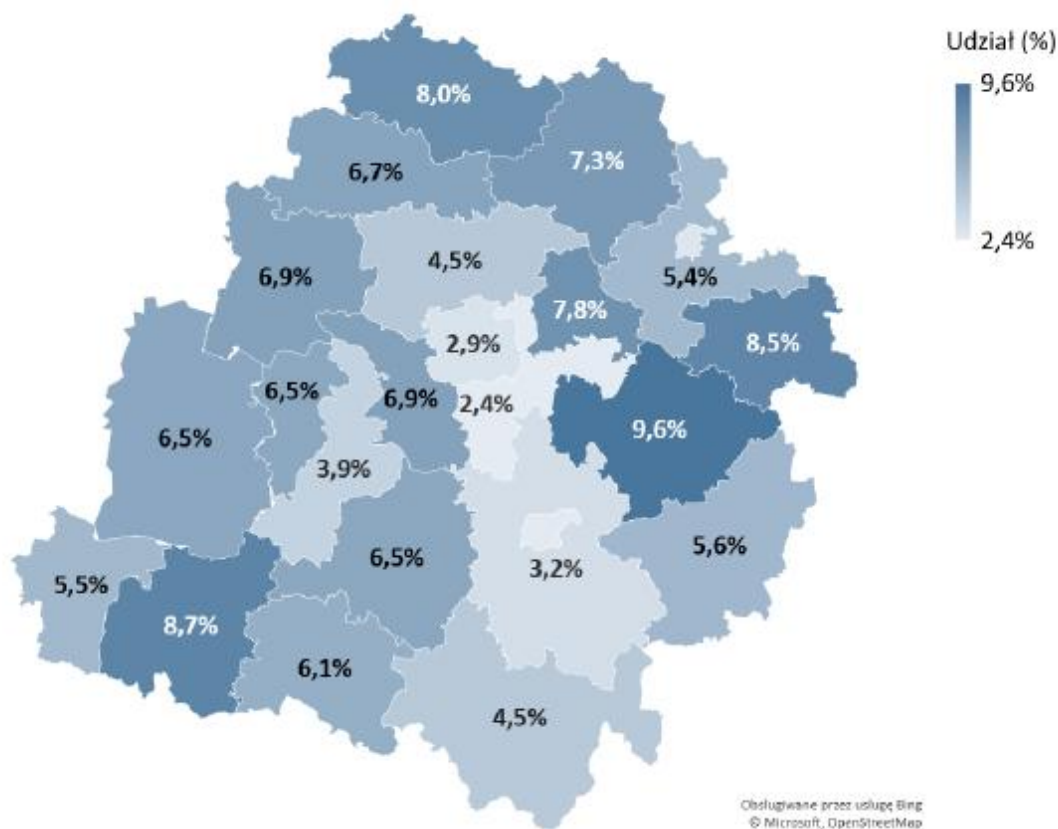
Wykres 5. Wskaźnik zasięgu ubóstwem w województwie łódzkim w latach 2020-2024 po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych (w %)

Źródło: opracowane własne na podstawie BDL GUS.

Trudna sytuacja ekonomiczna części mieszkańców województwa łódzkiego znajduje odzwierciedlenie w korzystaniu z pomocy społecznej. Skala korzystania z pomocy i wsparcia różni się w poszczególnych powiatach. W największym stopniu ze świadczeń i usług oferowanych przez ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych i powiatowe centra pomocy rodzinie działające w regionie w 2025 roku korzystali mieszkańcy powiatu tomaszowskiego, wieluńskiego, rawskiego i kutnowskiego. Wsparciem objęto między 8,0% a 10,0% zamieszkującej tam ludności. Najrzadziej z pomocy korzystali mieszkańcy miast na prawach powiatu (Łodzi, Piotrkowa Trybunalskiego i Skierniewic) oraz powiatów centralnych – łódzkiego wschodniego, piotrkowskiego i łaskiego.

Mapa 2. Udział osób korzystających z pomocy i wsparcia z ogólnej ludności powiatów w województwie łódzkim w 2025 roku (w %)

Źródło: OZSP WŁ 2025.

Obserwowane w regionie problemy demograficzne i społeczne stanowią obecnie oraz stanowić będą w ciągu najbliższych dekad poważne wyzwania dla samorządu województwa. Z jednej strony ich efektem będzie systematycznych niedobór pracowników przy ciągle dużej skali bierności zawodowej, z drugiej coraz większa liczba osób starszych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Jedną z odpowiedzi na rodzące się wyzwania pozostaje rozwój i działalność podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych.

2.2 Podmioty ekonomii społecznej

Zgodnie z przepisami ustawy o ekonomii społecznej przez podmiot ekonomii społecznej (PES) należy rozumieć:

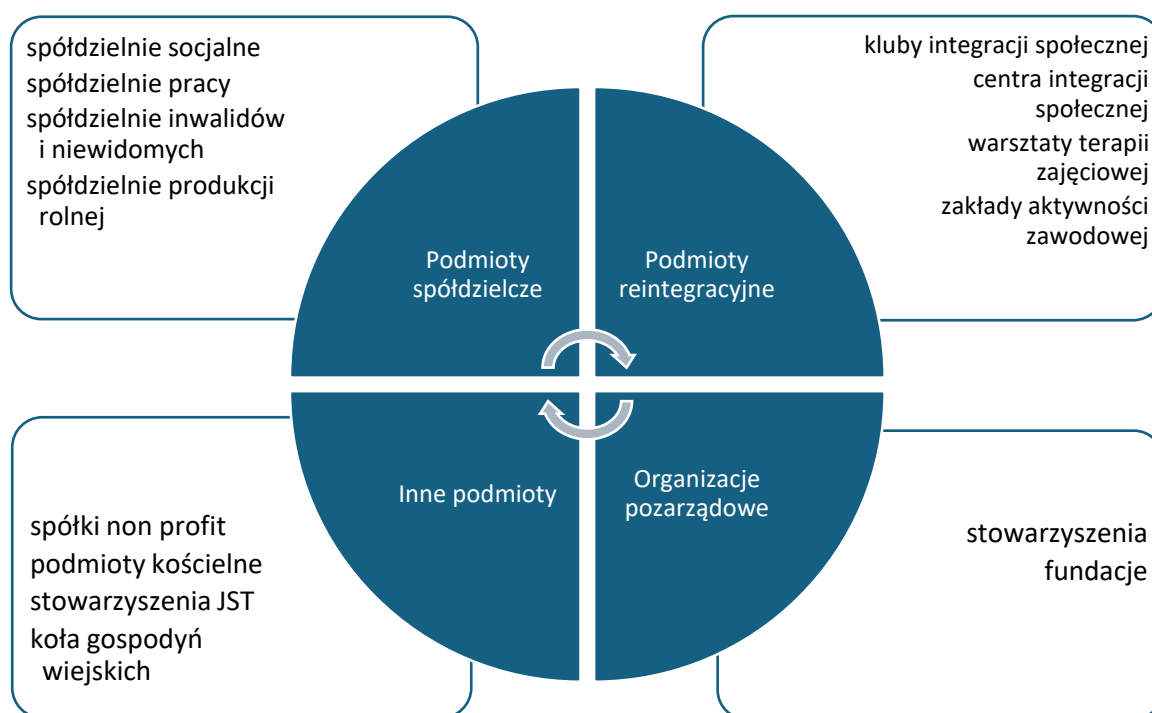
- a) spółdzielnię socjalną,
- b) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- c) centrum integracji społecznej i klub integracji społecznej,
- d) spółdzielnię pracy, w tym spółdzielnię inwalidów i spółdzielnię niewidomych, oraz spółdzielnię produkcji rolnej,

- e) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761 i 1940), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych,
- f) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.¹

W praktyce, podmioty ekonomii społecznej można podzielić na cztery kluczowe kategorie uwzględniając ich specyfikę działania oraz formę prawną:

- podmioty spółdzielcze,
- podmioty reintegracyjne,
- organizacje pozarządowe,
- inne podmioty.

Rysunek 1. Kategorie podmiotów ekonomii społecznej ze względu na specyfikę działania i formę prawną

Źródło: opracowanie własne.

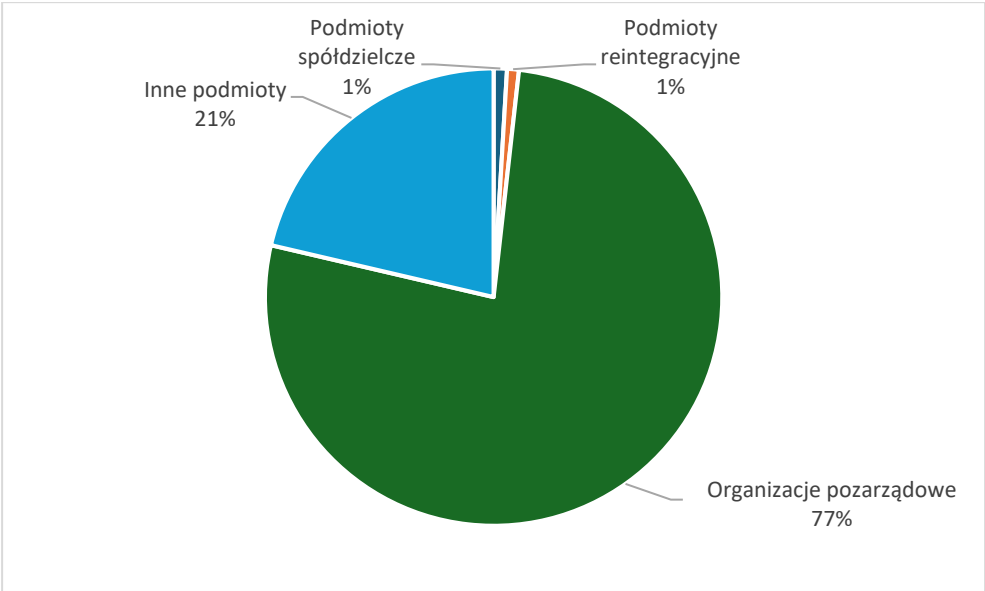
Na podstawie dostępnych danych GUS, w 2024 r. w województwie łódzkim funkcjonowało ponad 7 tys. podmiotów ekonomii społecznej.² Liczba PES, rozumianych jako aktywne organizacje pozarządowe, na 1000 mieszkańców w regionie wyniosła w 2024 r. 3 i była taka

¹ Ustawa o ekonomii społecznej, art. 2, ust. 5) (Dz.U. 2025 poz. 806)

² W katalogu PES uwzględniono także Koła Gospodyń Wiejskich, stąd różnica w liczbie PES w stosunku do poprzedniej wersji RPRES.

sama jak średnia dla Polski. Podmioty ekonomii społecznej z województwa łódzkiego stanowiły łącznie ok. 6,3% wszystkich funkcjonujących w Polsce.

Wykres 6. Struktura podmiotów ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 r. (N=7,1 tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za rok 2024 oraz Raportu o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku.

Największy odsetek wśród łódzkich PES zdecydowanie stanowiły, zgodnie z przyjętym powyżej podziałem, organizacje pozarządowe (77%) oraz inne podmioty (21%), wśród których najwięcej było kół gospodyń wiejskich (KGW). Podmioty spółdzielcze oraz podmioty reintegracyjne stanowiły po ok. 1% wśród ogólnej liczby PES. Na przestrzeni ostatnich lat liczba PES, wg. danych GUS, w województwie łódzkim kształtuje się na podobnym poziomie i pozostaje stabilna.

Szczegółowe dane dotyczące liczebności poszczególnych typów PES w województwie łódzkim przedstawiono w tabeli poniżej.³

Tabela 1. Liczebności poszczególnych typów podmiotów ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 r.

	Kategoria/typ PES	Jednostka miary /liczba
	Podmioty spółdzielcze (1+2)	66
1	Spółdzielnie socjalne	56

³ Ze względu na bardzo niewielką liczbę oraz specyficzny charakter prowadzonej działalności w tabeli nie uwzględniono: kół łowieckich, społecznych podmiotów wyznaniowych, samorządów gospodarczych, kółek rolniczych, które Główny Urząd Statystyczny również ujmuje w statystykach dotyczących "sektora non-profit".

	Kategoria/typ PES	Jednostka miary /liczba
2	Spółdzielnie pracy, w spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej	10
	Podmioty reintegracyjne (3+4+5+6)	59
3	Warsztaty Terapii Zajęciowej	43
4	Zakłady Aktywności Zawodowej	8
5	Kluby Integracji Społecznej	7
6	Centra Integracji Społecznej	1 ⁴
	Organizacje pozarządowe (7+8)	5,4 tys.
7	Fundacje	1,1 tys.
8	Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne:	4,3 tys.
	• Typowe stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	1,8 tys.
	• Stowarzyszenia sportowe	1,1 tys.
	• Ochotnicze straże pożarne	1,4 tys.
	Inne podmioty (9+10)	1,5 tys.
9	Koła gospodyń wiejskich	1,5 tys.
10	Spółki z o.o. non profit	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za rok 2024 oraz Raportu o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku.

⁴ W 2025 r. w województwie łódzkim utworzono drugie centrum integracji społecznej.

2.3 Przedsiębiorstwa społeczne

Podmioty ekonomii społecznej mogą uzyskać status przedsiębiorstwa społecznego, jeśli spełnią łącznie warunki określone w ustawie o ekonomii społecznej czyli:

- prowadzą działalność ekonomiczną – odpłatną pożytku publicznego, gospodarczą, lub inną o charakterze odpłatnym,
- celem ich działalności jest reintegracja społeczna i zawodowa lub realizacja usług społecznych,
- pozostają niezależne od władz publicznych (w przypadku spółdzielni socjalnych tworzonych przez JST warunek ten jest czasowo ograniczony),
- spełniają wymogi zatrudnieniowe dotyczące rodzaju kontraktów, wymiaru etatów, odsetka osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- opracowują i realizują indywidulane plany reintegracyjne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym dla zatrudniania których skorzystały z instrumentu wsparcia (dotacji),
- posiadają organ konsultacyjno-doradczy,
- stosują ograniczenia w gospodarowaniu majątkiem i środkami finansowymi,
- nie prywatyzują zysku lub nadwyżki budżetowej.

Status przedsiębiorstwa społecznego nadaje, w drodze decyzji, wojewoda właściwy ze względu na siedzibę podmiotu albo siedzibę jednostki tworzącej podmiot ekonomii społecznej. Procedura ta dotyczy także spółdzielni socjalnych, które chociaż spełniają wszystkie warunki dla przedsiębiorstw społecznych, o nadanie statusu muszą wystąpić, wykorzystując uproszczony tryb jego uzyskiwania.

Status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać PES prowadzące jeden z następujących rodzajów działalności:

- działalność **odpłatną pożytku publicznego**, o której mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- **działalność gospodarczą**, o której mowa w ustawie Prawo przedsiębiorców,
- inną działalność o charakterze odpłatnym.

Działalność przedsiębiorstwa społecznego powinna służyć rozwojowi lokalnemu i mieć na celu:

- **reintegrację społeczną i zawodową** osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub
- realizację usług społecznych.

Status przedsiębiorstwa społecznego nie oznacza zatem oddzielnej formy prawnej PES, ale fakt spełnienia warunków wskazanych w ustawie o ekonomii społecznej i wymienionych powyżej, potwierdzony decyzją administracyjną wojewody na wniosek PES. W praktyce przedsiębiorstwa społeczne w Polsce działają w jednej z czterech formuł:

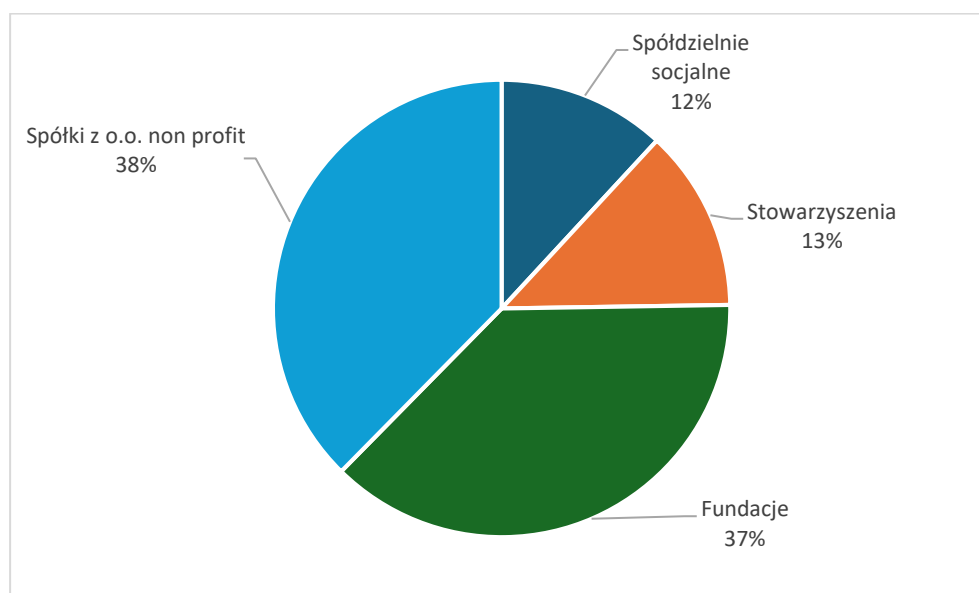
- spółdzielni socjalnych,

- stowarzyszeń,
- fundacji,
- spółek z o.o. non profit.

Na dzień 30 maja 2026 r., na podstawie danych MRPiPS, w województwie łódzkim funkcjonowało 101 podmiotów ekonomii społecznej posiadających statut przedsiębiorstwa społecznego.⁵ Wśród nich było:

- 12 spółdzielni socjalnych,
- 13 stowarzyszeń,
- 38 fundacji,
- 38 spółek z o.o. non profit.

Wykres 7. Odsetek kategorii przedsiębiorstw społecznych działających w województwie łódzkim w maju 2026 r. (N=101)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS.

Spśród ogólnej liczby przedsiębiorstw społecznych w województwie łódzkim na koniec 2025 r.:

- 37 działało w celu reintegracji społecznej i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 39 w celu realizacji usług społecznych,
- 25 realizowało oba ww. cele.

Przedsiębiorstwa społeczne „w województwie łódzkim najczęściej funkcjonują w sferze opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, edukacji, w branży gastronomicznej i zakwaterowaniu, w obszarze usług administrowania i działalności wspierającej, w branży profesjonalnej,

⁵ [Rejestr przedsiębiorstw społecznych](#) (dostęp 30.05.2026).

Mapa 3. Rozkład przestrzenny przedsiębiorstw społecznych na koniec 2025 r. w województwie łódzkim na poziomie gminnym

17

2.4 System wsparcia ekonomii społecznej

System wsparcia ekonomii społecznej chociaż nie posiada definicji ustawowej stanowi połączenie:

- 1) różnych **typów** instytucji i podmiotów, w tym: OWES i RCPS w Łodzi,
- 2) różnych **usług** wsparcia świadczonych za pośrednictwem ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, zgodnie ze standardami OWES,
- 3) różnych **form** pomocy podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym np. dotacji, doradztwa i szkoleń, działań sieciujących, działań koordynacyjnych,
- 4) zaangażowania **innych** instytucji i podmiotów, w tym: Instytucji Zarządzającej program regionalnym UE, Instytucji Pośredniczącej, Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli samorządu, powiatowych urzędów pracy.

Główne typy instytucji i podmiotów stanowiących system wsparcia, wraz ze wskazaniem kluczowych ról, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2. Typy instytucji i podmiotów stanowiących system wsparcia ekonomii społecznej w województwie łódzkim

Typ instytucji/podmiotu	Rola w systemie wsparcia ekonomii społecznej
Urząd Marszałkowski Województwa łódzkiego	• Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej na poziomie regionalnym poprzez koordynację działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.
Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej	• Udzielanie dotacji na utworzenie stanowiska pracy i finansowanie kosztów wynagrodzenia lub kosztów płacy, prowadzenie działań reintegracyjnych. • Realizacja usług wsparcia świadczonych na rzecz PES, zgodnie ze Standardami OWES.
Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi	• Realizacja funkcji koordynacyjnej w zakresie ekonomii społecznej w imieniu Samorządu Województwa • Realizacja badań, promowanie idei ekonomii społecznej, animowanie współpracy z partnerami, wsparcie JST.
Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi	• Finansowanie w ramach FEŁ projektów bezpośrednio (OWES)

Typ instytucji/podmiotu	Rola w systemie wsparcia ekonomii społecznej
	i pośrednio związanych z rozwojem i wzmacnianiem podmiotów ekonomii społecznej.
Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego	Opiniowanie regionalnego programu rozwoju na rzecz ekonomii społecznej, sposobu jego realizacji oraz projektów uchwał organów samorządu województwa dotyczących funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.
Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	Weryfikacja statusu przedsiębiorstwa społecznego.
Jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiaty	- Podejmowanie inicjatyw i działań na szczeblu lokalnym wspierających rozwój współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. - Zlecanie zadań publicznych lub usług społecznych, w tym za pośrednictwem OPS/CUS.

Źródło: opracowanie własne.

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Urząd Marszałkowski odpowiada za opracowanie i realizację strategii rozwoju województwa, a także programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027, z którego finansowane są m.in. projekty OWES. Koordynuje rozwój ekonomii społecznej w regionie w oparciu o przepisy Ustawy o ekonomii społecznej.

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej

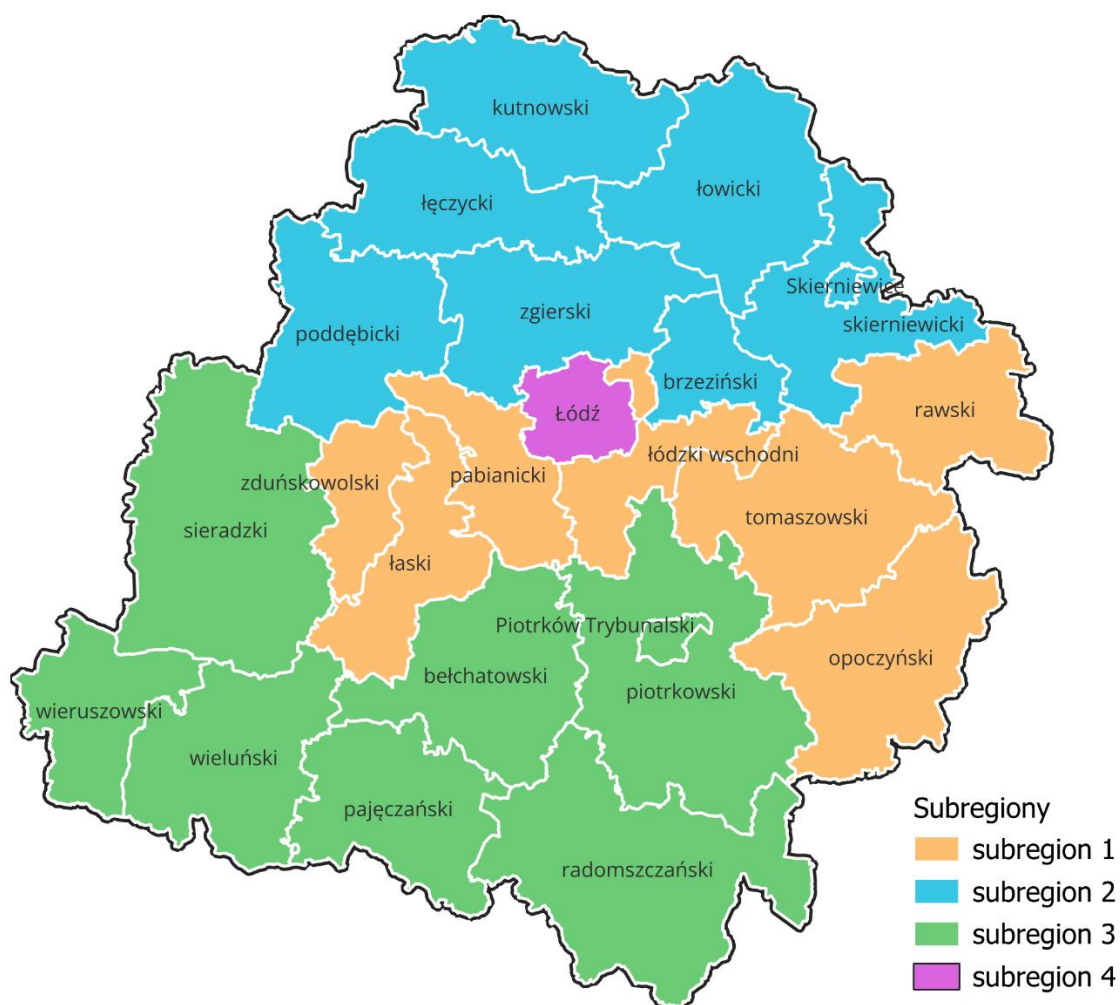
Kluczową rolę w systemie wsparcia ekonomii społecznej w województwie łódzkim stanowią **Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)**. Ośrodki funkcjonują na poziomie projektów współfinansowanych ze środków UE, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.⁷ Wsparcie OWES ukierunkowane jest bezpośrednio na pomoc podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym.

Projekty OWES, zapewniające usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, realizowane są w województwie łódzkim w podziale na 4 subregiony obejmujące:

⁷ Na etapie aktualizacji programu nie był znany sposób finansowania usług wsparcia podmiotów ekonomii społecznej w perspektywie UE 2028-2035. Przyjęto założenie, że usługi wsparcia PES będą realizowane podobnie jak obecnie, w formule projektów OWES.

- **Subregion I** – powiaty: zduńskowolski, łaski, pabianicki, łódzki wschodni, tomaszowski, rawski, opoczyński,
- **Subregion II** – powiaty: poddębicki, łęczycki, zgierski, kutnowski, łowicki, brzeziński, skierniewicki,
- **Subregion III** – powiaty: sieradzki, wieruszowski, wieluński, pajęczański, bełchatowski, piotrkowski, radomszczański,
- **Subregion IV** – miasto Łódź.

Mapa 4. Podział województwa łódzkiego na subregiony, w ramach których realizowane są usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej w ramach projektów OWES

Źródło: opracowanie własne.

Oprócz dotacji na utworzenie stanowiska pracy i finansowanie kosztów wynagrodzenia lub kosztów płacy, dotacji na prowadzenie działań reintegracyjnych, Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej świadczą na rzecz PES usługi wsparcia. Usługi wsparcia świadczone dla PES

realizowane są zgodnie ze Standardami działania OWES Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.⁸ Obejmują one usługi:

- **animacji lokalnej**, polegającej na upowszechnianiu idei i zasad ekonomii społecznej, pobudzaniu aktywności społecznej w społecznościach lokalnych oraz inicjowaniu i rozwoju międzysektorowych partnerstw lokalnych;
- **tworzenia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych** oraz wspierania prowadzonej przez nie działalności, a także **finansowania** powstawania w nich miejsc pracy;
- **wsparcia działań reintegracyjnych** podejmowanych przez przedsiębiorstwo społeczne, w tym wsparcia w tworzeniu planów reintegracyjnych oraz finansowania tych działań;
- **wsparcia** podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych **w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego**;
- **wzmacniania potencjału kadrowego, finansowego i innowacyjnego** podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz udzielania im wsparcia biznesowego.⁹

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi (RCPS w Łodzi), w imieniu Urzędu Marszałkowskiego, pełni funkcję koordynującą w zakresie rozwoju ekonomii społecznej na poziomie regionu. Wsparcie RCPS w Łodzi, ze względów formalnych, nie jest ukierunkowane na bezpośrednią pomoc PES, ale koncentruje się na wspieraniu gmin i powiatów w prowadzeniu efektywnych działań sprzyjających rozwojowi ekonomii społecznej na poziomie lokalnym. Działania RCPS w Łodzi w zakresie rozwoju ekonomii społecznej realizowane są w znacznej mierze w ramach projektu koordynacyjnego współfinansowanego ze środków UE, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi pełni w regionie funkcję Instytucji Pośredniczącej FEŁ dla województwa łódzkiego. Organizuje nabory, wspiera realizację, rozlicza i kontroluje projekty OWES, jak i inne projekty wspierające w sposób pośredni rozwój podmiotów ekonomii społecznej.

⁸ [Standardy działania Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej \(OWES\)](#)

⁹ Art. 29, ust 1 Ustawy o ekonomii społecznej

Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego

Komitet przedstawia opinie o regionalnym programie rozwoju na rzecz ekonomii społecznej oraz projektach uchwał organów samorządu województwa dotyczących funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Zapoznaje się z efektami realizacji regionalnego programu rozwoju na rzecz ekonomii społecznej oraz przedstawia opinie w tym zakresie.

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi

Odpowiada za weryfikację i przyznawanie podmiotom ekonomii społecznej status przedsiębiorstwa społecznego na wniosek PES.

Jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiaty wraz podległymi jednostkami organizacyjnymi

Wspierają i rozwijają współpracę z PES na poziomie lokalnym m.in. poprzez tworzenie partnerstw lub zlecanie realizacji zadań publicznych oraz usług społecznych.

2.5 Potrzeby i wyzwania sektora ekonomii społecznej

W oparciu o aktualną sytuację społeczno-gospodarczą regionu oraz liczbę i kondycję podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, główne potrzeby i wyzwania sektora ekonomii społecznej w województwie łódzkim przedstawiają się następująco.

1) Rozwój możliwości w zakresie tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-zawodowym.

Podmioty ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstwa społeczne od lat pełnią istotną rolę w tworzeniu miejsc pracy i realizacji działań reintegracyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-zawodowym. Na podstawie danych Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w sektorze przedsiębiorstwach społecznych na koniec 2025 r. zatrudnionych było łącznie 1488 osób, z tego 984 na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Zapewniając, zgodnie z Ustawą o ekonomii społecznej, instrumenty wsparcia na utworzenie stanowiska pracy oraz finansowanie kosztów wynagrodzenia lub kosztów płacy, a także na prowadzenie działań reintegracyjnych, należy dążyć do wzrostu zatrudnienia w sektorze Przedsiębiorstw Społecznych. Realizacja niniejszej potrzeby jest odpowiedzią na wyzwania demograficzne i problemy społeczne regionu, w tym wysoki odsetek mieszkańców biernych zawodowo.

2) Zwiększenie potencjału PES, w tym rozwój kompetencji kadr.

Rozwój podmiotów ekonomii społecznej jest nierozdzielnie związany z poziomem kompetencji ich kadr, w tym w szczególności przygotowania do realizacji zadań zawodowych, zarządczych oraz reintegracyjnych. Odpowiedzią na potrzeby w tym zakresie są usługi wsparcia realizowane za pośrednictwem ośrodków wsparcia ekonomii społecznej. W oparciu o wnioski zawarte w raporcie „Rola ośrodków wsparcia ekonomii społecznej w rozwoju sektora ekonomii społecznej w województwie łódzkim” należy kontynuować udzielanie wysokiej jakości wsparcia kadrom zatrudnionym w podmiotach ekonomii społecznej za pośrednictwem OWES. Efekty rozwoju kadr PES obejmują bowiem wyższą jakość produktów i usług przez nie oferowanych, wyższą jakość zarządzania, ale także bardziej skuteczne procesy reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-zawodowym.

3) Zwiększenie udziału PES w realizacji usług społecznych, w tym w ramach Centrów Usług Społecznych.

Na podstawie danych zawartych w „Raporcie o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku” udział podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, w realizacji usług społecznych na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego pozostaje ograniczony. Wykorzystując dostępne instrumenty prawne i aktualne rozwiązania ustawowe takie jak: Centra Usług Społecznych, Lokalne Plany Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, programy współpracy JST z organizacjami pozarządowymi, należy wspierać

powierzenie, przez JST wszystkich szczebli, realizacji usług społecznych przez PES, w tym PS. Wobec szybkiego tempa starzenia się ludności województwa, a także dynamicznego wzrostu liczby najstarszych mieszkańców, realizacja usług o charakterze opiekuńczym w środowisku lokalnym przez PES może pomóc w wypełnieniu luki w zakresie dostępności kadr ośrodków pomocy społecznej.

4) Dopasowanie ofert PES do potrzeb wynikających z rozwoju usług społecznych.

Na podstawie danych pochodzących z „Raportu o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku”, celem działalności 62 przedsiębiorstw społecznych spośród 101 funkcjonujących w regionie jest realizacja usług społecznych. Zgodnie z zapisami *Regionalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji dla województwa łódzkiego na lata 2026-2027* należy dążyć do „oparcia rozwoju usług społecznych i ich deinstytucjonalizacji na podmiotach ekonomii społecznej” jako jednego z elementów polityki horyzontalnej. Aby było to możliwe istnieje potrzeba wsparcia PES, w tym PS jako realizatorów usług społecznych m.in. poprzez pomoc w rozwoju działalności lub przekwalifikowaniu. Pomimo stosunkowo dużej liczby PES w regionie, jedynie część z nich działa w celu realizacji usług społecznych na rzecz różnych grup mieszkańców.

5) Upowszechnianie wiedzy o ES.

Mimo podejmowanych od wielu lat działań upowszechniających wiedzę o ekonomii społecznej jej poziom wśród przedstawicieli instytucji, ale również wśród mieszkańców wciąż pozostaje niski. Potwierdzają to wnioski zawarte w „Raporcie o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku”. Zgodnie z nimi konieczne jest „kontynuowanie działań na rzecz upowszechnienia wiedzy o ekonomii społecznej, jak również budowania pozytywnego wizerunku sektora ekonomii społecznej, PES i ich pracowników lub podopiecznych”.

6) Promocja oferty wsparcia OWES.

W oparciu o dane z badania „Rola ośrodków wsparcia ekonomii społecznej w rozwoju sektora ekonomii społecznej w województwie łódzkim” jednym z istotnych wyzwań pozostaje fakt, że „wiele PES i PS wciąż dysponuje ograniczoną wiedzą o dostępnych formach wsparcia, przez co nie zawsze korzystają one z możliwości oferowanych przez OWES. (...) Pomimo to, współpraca z OWES jest postrzegana przez podmioty jako niezwykle cenna i realnie wpływa na wzrost kompetencji zespołów, rozwój działalności społecznej i ekonomicznej oraz zwiększanie liczby miejsc pracy”. W związku z powyższym należy dążyć do systematycznej i coraz bardziej skutecznej promocji oferty wsparcia dostępnej w ramach projektów OWES, a także innych programów rozwojowych adresowanych do PES.

7) Odchodzenie od „projektowego” charakteru wsparcia na rzecz rozwiązań systemowych.

W oparciu o wnioski pochodzące z „Raportu o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku” należy stwierdzić, że „cechą sektora i systemu wsparcia ekonomii społecznej (nie tylko w województwie łódzkim) jest projektowy

charakter. Oznacza to, że wiele działań jest uzależnionych od działań realizowanych w ramach projektów, w szczególności finansowanych ze środków UE, co wiąże się z pewną doraźnością i akcyjnością, w tym zwłaszcza brakiem stabilnego finansowania PES. Zgodnie z rekomendacjami autorów badania „należy podjąć prace studyjne i koncepcyjne, aby – przy docenieniu mechanizmów projektowych – zwiększyć możliwości wdrażania rozwiązań systemowych w sektorze ekonomii społecznej”. Należy rozważyć możliwość większego współfinansowania rozwoju sektora ekonomii społecznej, także ze środków samorządu województwa.

Opisane powyżej wyzwania stanowią odzwierciedlenie zdefiniowanych celów: głównego oraz szczegółowych. I tak wyzwania: 1 i 2 związane są z realizacją celu szczegółowego 1., wyzwania 3 i 4 celu szczegółowego 2., wyzwania 5 i 6 celu szczegółowego 3. Wyzwanie 7 ma charakter horyzontalny, a jego aktualność wynika z niepewności finansowania usług wsparcia ekonomii społecznej w dotychczasowych formach w przyszłej perspektywie UE. Szczegółowe omówienie celów, priorytetów i kierunków interwencji zawarte jest w kolejnym rozdziale.

3 Cele, priorytety i kierunki interwencji

W tabeli poniżej przedstawiono model logiczny RPRES wskazujący zależności między poszczególnymi celami programu, jego priorytetami i rezultatami.

Tabela 3. Model logiczny RPRES

Cel główny		
Zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych w gospodarce i w rozwiązywaniu problemów społecznych w województwie łódzkim.		
Cel szczegółowy	Cel szczegółowe	Cel szczegółowy
1. Zwiększenie potencjału PES, w tym PS.	2. Wzrost popytu na dobra i usługi PES, w tym PS.	3. Wzmocnienie i doskonalenie otoczenia ekonomii społecznej.
Priorytety	Priorytety	Priorytety
1.1. Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy w nowych i istniejących PS.	2.1. Zwiększanie udziału PES w realizacji zadań publicznych i usług społecznych.	3.1. Monitorowanie oraz analizowanie danych dotyczących sektora ekonomii społecznej w regionie.
1.2. Wspieranie kondycji ekonomicznej PES, w tym PS.	2.2. Zwiększanie aktywności JST w obszarze tworzenia i wspierania jednostek reintegracyjnych.	3.2. Promocja i upowszechnianie ekonomii społecznej.
1.3. Wzmacnianie reintegracji społeczno-zawodowej w PES, w tym PS.		3.3. Wspieranie współpracy instytucji otoczenia ekonomii społecznej.
Rezultaty	Rezultaty	Rezultaty
1. 1. Wyższy poziom zatrudnienia w PS.	2.1. Większy udział PES, w tym PS w realizacji zadań publicznych oraz usług społecznych.	3. 1. Efektywna współpraca instytucji i podmiotów tworzących otoczenie sektora ES i większa wiedza na temat kondycji PES.
1.2. Większa skala i wysoka jakość działań, w tym działań reintegracyjnych w PS.	2.2. Wzrost liczby podmiotów reintegracyjnych oraz łatwiejszy dostęp do ich oferty.	3.2. Wzrost świadomości społecznej na temat ekonomii społecznej

Źródło: opracowanie własne.

W ramach poszczególnych priorytetów wspierających realizację celów szczegółowych programu, realizowane będą kierunki interwencji, zgodnie z poniższym opisem.

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie potencjału Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym Przedsiębiorstw Społecznych

Przez potencjał Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym Przedsiębiorstw Społecznych należy rozumieć zdolność do tworzenia trwałych i wysokiej jakości miejsc pracy, kondycję ekonomiczną umożliwiającą realizację celów społecznych, w tym poszerzanie wachlarza usług oraz prowadzenie wysokiej jakości działań z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub zawodowym. W związku z tym, kierunki interwencji oraz działania realizowane w ramach celu szczegółowego 1. w największym stopniu odnoszą się do przedsiębiorstw społecznych, jako szczególnej kategorii PES. Kluczowe priorytety służące realizacji niniejszego celu szczegółowego obejmują: tworzenie miejsc pracy w PS oraz utrzymanie już istniejących, wzmacnianie kondycji ekonomicznej PS stanowiącej gwarancję skutecznej realizacji przez nie celów społecznych, wysoką jakość i skuteczność podejmowanych działań reintegracyjnych w odniesieniu do swoich członków i pracowników.

Tabela 4. Priorytety i kierunki interwencji dla pierwszego celu szczegółowego RPRES

Priorytety i kierunki interwencji	Realizator
Priorytet 1.1. Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy w nowych i istniejących PS Kierunki interwencji: • Animacja lokalna. Prowadzenie działań animacyjnych na poziomie społeczności lokalnych w zakresie popularyzacji idei ekonomii społecznej, w tym organizowanie spotkań, pomoc w prowadzeniu diagnozy środowiska lokalnego, budowanie partnerstw, wspieranie dialogu obywatelskiego. Usługi animacji lokalnej realizowane są zgodnie ze standardami OWES. • Działania inkubacyjne. Pomoc w tworzeniu PES/PS, w tym rozpoznanie potrzeb klientów OWES, zapewnienie indywidualnego wsparcia adekwatnego do potrzeb, pomoc w uzyskaniu statusu PS oraz inne działania wspierające. Usługi tworzenia PES/PS realizowane są zgodnie ze standardami OWES. • Dotacje na miejsca pracy. Udzielanie wsparcia PES/PS na utworzenie stanowiska pracy oraz finansowanie kosztów wynagrodzenia lub kosztów płacy. Pomoc w zakresie pozyskiwania innych instrumentów wsparcia wynikających z Ustawy o ekonomii społecznej. • Sieci współpracy. Tworzenie sieci współpracy, partnerstw, konsorcjów oraz innych inicjatyw wspierających rozwój PES.	OWES
Priorytet 1.2. Wspieranie kondycji ekonomicznej PES, w tym PS	OWES

Kierunki interwencji: • Doradztwo biznesowe. Prowadzenie działań doradczych wzmacniających potencjał kadrowy, finansowy i innowacyjny PES, w tym PS. Rozpoznawanie potrzeb i problemów biznesowych, pomoc w opracowaniu biznesplanu lub/i studium wykonalności dla inwestycji PS, wsparcie PS w procesie pozyskiwania środków finansowych. Monitoring kondycji finansowej PS, tworzenie planów naprawczych. Usługi doradztwa biznesowego realizowane są zgodnie ze standardami OWES. • Szkolenia i doradztwo specjalistyczne. Wsparcie szkoleniowe, doradcze dla podmiotów ekonomii społecznej. • Wsparcie w zakresie ubiegania się o zamówienia publiczne. Pomoc w analizie dostępności zamówień publicznych, motywowanie do monitorowania zamówień i składania ofert przez PES/PS w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, pomoc w opracowaniu i składaniu ofert. Usługi w zakresie zamówień publicznych realizowane są zgodnie ze standardami OWES. • Wsparcie w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania. Wsparcie PES, w tym PS w zakresie informacji na tematy dostępnych zewnętrznych źródeł finansowania (dotacji, pożyczek, preferencyjnych kredytów) oraz aktualnie realizowanych programów krajowych i regionalnych na rzecz PES/PS.	
Priorytet 1.3. Wzmacnianie reintegracji społeczno-zawodowej w PES, w tym PS Kierunki interwencji: • Indywidualne Plany Reintegracyjne. Pomoc w opracowaniu planów reintegracyjnych dla osób korzystających z instrumentów wsparcia, zatrudnionych w przedsiębiorstwie społecznym. • Finansowanie działań reintegracyjnych. Wsparcie finansowe działań ujętych w indywidualnych planach reintegracyjnych lub indywidualnych programach rehabilitacji zawodowej i społecznej. • Specjalistyczne wsparcie działań reintegracyjnych w PS. Specjalistyczne wsparcie procesów reintegracji społeczno-zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych adresowane do liderów, osób indywidualnych, zespołów PS. Wsparcie realizowane za pośrednictwem specjalistów ds. reintegracji społeczno-zawodowej funkcjonujących w OWES, zgodnie ze standardami OWES.	OWES

• Współpraca z podmiotami reintegracyjnymi. Współpraca OWES z podmiotami reintegracyjnymi w zakresie prowadzenia działań z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej zgodnie z przepisami Ustawy o ekonomii społecznej.	

Cel szczegółowy 2. Wzrost popytu na dobra i usługi Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym Przedsiębiorstw Społecznych

Większy popyt na dobra i usługi PES, w tym PS skutkuje bezpośrednio poprawą ich sytuacji oraz kondycji ekonomicznej. Szczególną rolę w zakresie zwiększania zapotrzebowania na usługi PES odgrywają jednostki samorządu terytorialnego. W ramach celu szczegółowego zaplanowano dwa kluczowe kierunki interwencji: zaangażowania PES w realizację usług społecznych na zlecenie JST oraz rozwój podmiotów reintegracyjnych wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społeczno-zawodowym i osoby z niepełnosprawnościami. Kluczowe priorytety służące realizacji niniejszego celu szczegółowego obejmują: wykorzystanie dostępnych narzędzi i rozwiązań prawnych zwiększających udział PES jako realizatorów usług społecznych (w tym w ramach CUS, na potrzeby LPDI czy w ramach programów współpracy z JST), zwiększenie zainteresowania JST tworzenie podmiotów reintegracyjnych jak dostarczających konkretne rodzaje usług (reintegracji oraz rehabilitacji) dla najbardziej potrzebujących grup mieszkańców.

Tabela 5. Priorytety i kierunki interwencji dla drugiego celu szczegółowego RPRES

Priorytety i kierunki interwencji	Realizator
Priorytet 2.1. Udział PES w realizacji zadań publicznych i usług społecznych Kierunki interwencji: • Centra Usług Społecznych. Wsparcie doradczo-szkoleniowe JST na etapie planowania/tworzenia CUS w zakresie wykorzystania potencjału PES jako realizatorów usług społecznych (RCPS w Łodzi). Wsparcie PES z gmin, w których tworzony jest CUS jako realizatorów usług (OWES). • Lokalne Plany Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji. Wsparcie doradczo-szkoleniowe JST na etapie opracowania i realizacji planów w zakresie wykorzystania potencjału PES w procesie rozwoju usług społecznych oraz deinstytucjonalizacji na poziomie gminy lub powiatu. • Programy współpracy JST z organizacjami pozarządowymi. Wsparcie doradczo-szkoleniowe JST w zakresie wykorzystania programów współpracy na potrzeby zlecania zadań publicznych i usług społecznych PES. • Klauzule społeczne. Wsparcie doradczo-szkoleniowe JST w zakresie stosowania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, w szczególności klauzul społecznych wspierających powierzanie realizacji zadań PES.	RCPS w Łodzi OWES – w zakresie wsparcia PES

• Premia społeczna. Promowanie „premii społecznej” wśród JST jako mechanizmu wspierającego zlecenie usług społecznych PES.	
Priorytet 2.2. Zwiększanie aktywność JST w obszarze tworzenia i wspierania jednostek reintegracyjnych Kierunki interwencji: • Motywowanie i edukowanie. Prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, doradczym i szkoleniowym promujących tworzenie podmiotów reintegracyjnych: CIS, KIS, ZAZ, WTZ. • Tworzenie nowych podmiotów reintegracyjnych. Wsparcie JST i NGO w zakresie tworzenia nowych podmiotów reintegracyjnych, w szczególności Centrów Integracji Społecznej.	RCPS w Łodzi

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie i doskonalenie otoczenia ekonomii społecznej

Otoczenie ekonomii społecznej stanowi system, o którego jakości i kondycji decyduje jakość współpracy pomiędzy poszczególnymi aktorami systemu oraz poziom wsparcia udzielany podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym. Różni interesariusze stanowiący otoczenie ekonomii społecznej w regionie, pełnią różne role i zadania w systemie wsparcia. Rolę koordynującą, z zarazem tworzącą warunki do współpracy na poziomie województwa pełni Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi. Kluczowe priorytety służące realizacji niniejszego celu szczegółowego obejmują: monitorowanie i ocenę stanu rozwoju ekonomii społecznej w regionie za pośrednictwem RCPS w Łodzi, upowszechnianie idei ekonomii społecznej wśród mieszkańców, rozwój współpracy między instytucjami i podmiotami stanowiącymi system wsparcia ekonomii społecznej oraz koordynowanie tej współpracy przez RCPS w Łodzi.

Tabela 6. Priorytety i kierunki interwencji dla trzeciego celu szczegółowego RPRES

Priorytety i kierunki interwencji	Realizator
Priorytet 3.1. Monitorowanie oraz analizowanie danych dotyczących sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym Kierunki interwencji: • Badania sektora ekonomii społecznej. Prowadzenie badań w obszarze ekonomii społecznej wspierających m.in. monitorowania bieżącej sytuacji PES w regionie.	RCPS w Łodzi
Priorytet 3.2. Promocja i upowszechnianie ekonomii społecznej Kierunki interwencji: • Zakup prospołeczny. Promocja oraz prowadzenie certyfikacji podmiotów ekonomii społecznej znakiem „Zakup prospołeczny”. Wspieranie innych działań certyfikujących. • Promowanie produktów i usług PES. Promowanie produktów i usług PES, w tym organizacja Targów ES. • Spotkania upowszechniające wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie akcji edukacyjnych w szkołach promujących idee ekonomii społecznej, w tym tworzenie spółdzielni uczniowskich.	RCPS w Łodzi
Priorytet 3.3. Współpraca instytucji otoczenia ekonomii społecznej Kierunki interwencji: • Koordynacja prac RKRES. Koordynacja działań wspierających funkcjonowanie i realizację zadań Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	RCPS w Łodzi Instytucje i podmioty otoczenia

• Działania sieciujące OWES. Prowadzenie działań sieciujących OWES zapewniających najwyższą jakość usług wsparcia PES. • Monitoring OWES. Prowadzenie działań monitoringowych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej na podstawie rekomendacji Departamentu Ekonomii Społecznej MRPiPS. • Rozwój kompetencji kadr OWES. Wsparcie szkoleniowe, doradcze oraz w innych formach wzmacniające kompetencje kadr Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w oparciu o rozeznane potrzeby. • Instytucje rynku pracy. Wsparcie Powiatowych Urzędów Pracy w realizacji działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej wynikających z przepisów Ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia, w szczególności włączania OWES w działalność powiatowych rad rynku pracy. • Wzmacnianie współpracy między różnymi interesariuszami systemu wsparcia ekonomii społecznej, w tym: Samorządu Województwa, Instytucji Zarządzającej i Pośredniczącej, ŁUW, OWES, RKRES. Działania realizowane w ramach funkcji koordynacyjnej RCPS w Łodzi. • Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji. Wzmacnianie roli PES jako potencjalnych realizatorów usług społecznych na poziomie dokumentów strategicznych i programowych regionu, w tym RPDI. Formułowanie propozycji i warunków zlecenia realizacji usług społecznych przez JST podmiotom ekonomii społecznej.	ekonomii społecznej
--	----------------------------

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

4 Rezultaty i wskaźniki

Ocena stopnia realizacji celów RPRES oraz osiągniętych rezultatów będzie prowadzona w oparciu o poniższy zestaw wskaźników.

Tabela 7. Wskaźniki realizacji celów szczegółowych i osiągniętych rezultatów RPRES¹⁰

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa ¹¹	Komentarz
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie potencjału PES, w tym PS				
Rezultat 1. 1. Wyższy poziom zatrudnienia w PS.				
Liczba miejsc pracy utworzonych w PS w ramach projektów OWES ze środków FEŁ w perspektywie UE 2021-2027	Instytucja Pośrednicząca	0 ¹² Według stanu na dzień 31.12.2022 r. liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych w ramach Regionalnego	610 Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa to planowana do utworzenia liczba miejsc pracy w PS w perspektywie UE 2021-2027, określona w KPRES.

¹⁰ Na etapie aktualizacji RPRES lista wskaźników została zweryfikowana pod kątem możliwości ich monitorowania, a wartości bazowe i docelowe zostały określone w odniesieniu do konkretnych momentów pomiaru.

¹¹ Dwa kluczowe rodzaje projektów w ramach których realizowane jest wsparcie sektora ekonomii społecznej, a więc projekty OWES i projekt koordynacyjny RCPS w Łodzi kończą się w różnym czasie: projekty OWES – 31 grudnia 2029 r., projekt RCPS w Łodzi – 31 grudnia 2028 r. Z tych powodów podano różne daty osiągnięcia wartości docelowych poszczególnych wskaźników.

¹² Wartość bazowa „0” odnosi się do początkowego momentu realizacji usług wsparcia ekonomii społecznej w ramach perspektywy UE 2021-2027 (projektów OWES), których pierwsza edycja rozpoczęła się w 2023 roku.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa ¹¹	Komentarz
		Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 wyniosła 864.		
Liczba osób zatrudnionych ogółem w PS na umowę o pracę lub spółdzielczą umowę o pracę	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	984 Na podstawie danych ŁUW, w oparciu o sprawozdania PS, na dzień 31.12. 2025 r. w województwie łódzki w PS zatrudnionych było 984 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę.	1284 Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa to suma osób zatrudnionych na dzień 31.12.2025 r. na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę i minimum 300 miejsc pracy zaplanowanych do utworzenia w PS w ramach II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027.
Liczba PES posiadających status PS potwierdzony przez wojewodę	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	101 ¹³ Na podstawie danych ŁUW, w oparciu o sprawozdania PS, na dzień 31.12. 2025 r.	120 Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa została zaplanowana jak wynik wzrostu na poziomie 20%.

¹³ Suma liczby PS działających w celu realizacji usług społecznych oraz działających w celu reintegracji społeczno-zawodowej jest wyższa niż 101, gdyż część PS działa w celu realizacji obu celów.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa ¹¹	Komentarz
Liczba PS, działających w celu realizacji usług społecznych	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	64 Na podstawie danych ŁUW, w oparciu o sprawozdania PS, na dzień 31.12. 2025 r.	77 Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa została zaplanowana jak wynik wzrostu na poziomie 20%.
Liczba PS, działających w celu reintegracji społeczno-zawodowej	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	62 Na podstawie danych ŁUW, w oparciu o sprawozdania PS, na dzień 31.12. 2025 r.	75 Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa została zaplanowana jak wynik wzrostu na poziomie 20%.
Rezultat 1.2. Większa skala i wysoka jakość działań reintegracyjnych w PS.				
Łączna liczba indywidualnych planów reintegracyjnych lub indywidualnych programów rehabilitacji zawodowej i społecznej opracowanych i realizowanych w PS w perspektywie UE 2021-2027	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	0 ¹⁴ Wartość bazowa odnosi się do początkowego momentu realizacji usług wsparcia PES w ramach perspektywy UE 2021-2027.	610 Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa jest równa liczbie miejsc pracy zaplanowanych do utworzenia w PS w perspektywie UE 2021-2027 (w ramach obu edycji projektów OWES).

¹⁴ Wartość bazowa „0” odnosi się do początkowego momentu realizacji usług wsparcia ekonomii społecznej w ramach perspektywy UE 2021-2027 (projektów OWES), których pierwsza edycja rozpoczęła się w 2023 roku.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa ¹¹	Komentarz
Udział udzielonego przez OWES wsparcia finansowego na prowadzenie działań z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej w PS, w wartości wsparcia zaplanowanego w obu edycjach projektów OWES w ramach perspektywy UE 2021-2027	Instytucja Pośrednicząca	0% ¹⁵ Wartość bazowa odnosi się do początkowego momentu realizacji usług wsparcia PES w ramach perspektywy UE 2021-2027.	80% Po zakończeniu II edycji projektów OWES w ramach perspektyw UE 2021-2027 (grudzień 2029).	Wartość docelowa uwzględnia możliwe trudności w realizacji tej formy wsparcia PS.
Cel szczegółowy 2. Wzrost popytu na dobra i usługi PES, w tym PS.				
Rezultat 2.1. Większy udział PES, w tym PS w realizacji zadań publicznych oraz usług społecznych.				
Odsetek JST, które opracowały i realizują lokalne lub regionalne plany deinstytucjonalizacji usług społecznych, w których przeanalizowano i/lub zaplanowano udział PES w realizacji usług społecznych	RCPS w Łodzi	0% ¹⁶ Wartość bazowa odnosi się do listopada 2023 – początkowego momentu realizacji projektu koordynacyjnego przez RCPS w Łodzi.	50% Po zakończeniu projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi (grudzień 2028).	Wartość docelowa wskaźnika wynika ze z Umowy Partnerstwa 2021-2027, a wskaźnik dotyczący liczby opracowanych i realizowanych lokalnych lub regionalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych stanowi jeden ze wskaźników projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi.
Rezultat 2.2. Łatwiejszy dostęp do oferty podmiotów reintegracyjnych.				

¹⁵ Wartość bazowa „0%” odnosi się do początkowego momentu realizacji usług wsparcia ekonomii społecznej w ramach perspektywy UE 2021-2027 (projektów OWES), których pierwsza edycja rozpoczęła się w 2023 roku. W poprzedniej perspektywie UE 2014-2020 ta forma wsparcia nie funkcjonowała.

¹⁶ Wartość bazowa „0” odnosi się do początkowego momentu realizacji projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi, w którym zaplanowano wsparcie JST w zakresie tworzenia planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa ¹¹	Komentarz
Liczba funkcjonujących podmiotów reintegracyjnych (WTZ, ZAZ, KIS, CIS)	RCPS w Łodzi	59 Wartość bazowa odnosi się do listopada 2023 – początkowego momentu realizacji projektu koordynacyjnego przez RCPS w Łodzi.	Tendencja wzrostowa Po zakończeniu projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi (grudzień 2028).	Wartość docelowa zapisana jako „tendencja wzrostowa” uwzględnia fakt, że samorząd województwa nie ma bezpośredniego wpływu na liczbę utworzonych/ funkcjonujących podmiotów reintegracyjnych.
Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie i doskonalenie otoczenia ekonomii społecznej.				
Rezultat 3. 1. Efektywna współpraca instytucji i podmiotów tworzących otoczenie sektora ES i większa wiedza na temat kondycji PES.				
Liczba badań/ raportów zrealizowanych z zakresu ekonomii społecznej	RCPS w Łodzi	0 Wartość bazowa odnosi się do listopada 2023 – początkowego momentu realizacji projektu koordynacyjnego przez RCPS w Łodzi.	3 Po zakończeniu projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi (grudzień 2028).	Wartość docelowa dotyczy badań/ raportów zrealizowanych w obszarze ES w ramach projektu koordynacyjnego RCSP w Łodzi.
Rezultat 3.2 Wzrost świadomości społecznej na temat ekonomii społecznej				
Liczba szkół, w których przeprowadzono działania upowszechniających ideę ekonomii społecznej wśród dzieci i młodzieży.	RCPS w Łodzi	0 Wartość bazowa odnosi się do listopada 2023 – początkowego momentu realizacji projektu	68 Po zakończeniu projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi (grudzień 2028).	Wartość docelowa uwzględnia działania realizowane w ramach projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa ¹¹	Komentarz
		koordynacyjnego przez RCPS w Łodzi.		
Odsetek JST objętych wsparciem (szkoleniem, asystą itp.) pracowników JST w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia PS.		0% Wartość bazowa odnosi się do listopada 2023 – początkowego momentu realizacji projektu koordynacyjnego przez RCPS w Łodzi.	70% Po zakończeniu projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi (grudzień 2028).	Wartość docelowa uwzględnia działania realizowane w ramach projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi.
Liczba działań zwiększających widoczność PES (np. realizacja targów, filmów, audycji, podcastów oraz innych)	RCPS w Łodzi	0 Wartość bazowa odnosi się do listopada 2023 – początkowego momentu realizacji projektu koordynacyjnego przez RCPS w Łodzi.	8 Po zakończeniu projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi (grudzień 2028).	Wartość docelowa uwzględnia działania realizowane w ramach projektu koordynacyjnego RCPS w Łodzi.

5 System realizacji

Za koordynację działań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej na poziomie regionu odpowiedzialny jest Samorząd Województwa. Ich realizacja wymaga jednak zaangażowania różnego typu instytucji i podmiotów. Poniżej wskazano głównych realizatorów działań w obszarze ekonomii społecznej wraz z opisem ich podstawowych zadań.

- **Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej** – realizacja usług wsparcia PES, w tym PS. Udzielanie dotacji na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy w oparciu o stawki jednostkowe oraz dotacji na prowadzenie działań reintegracyjnych w PS wynikających z indywidualnych planów reintegracyjnych. Realizacja usług wsparcia świadczonych na rzecz PES, zgodnie ze Standardami OWES.
- **Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi** – koordynowanie działań w obszarze ekonomii społecznej na poziomie regionalnym w imieniu Samorządu Województwa. Opracowanie, monitoring i ewaluacja realizacji RPRES. Prowadzenie badań, działań promocyjnych i świadomościowych, udzielania wsparcia JST, budowanie i wzmacnianie sieci współpracy interesariuszy rozwoju ekonomii społecznej w regionie.
- **Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi** – finansowanie usług wsparcia PES poprzez organizację naborów, wsparcie i kontrolę projektów OWES. Finansowanie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w ramach innych projektów finansowanych z programu regionalnego.
- **Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi** – przyznawanie statusu przedsiębiorstwa społecznego, realizacja działań sprawozdawczych wynikających z Ustawy o ekonomii społecznej.
- **Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego** – opiniowanie RPRES, sposobu jego realizacji oraz projektów uchwał organów samorządu województwa dotyczących funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.
- **Powiatowe Urzędy Pracy** – włączanie przedstawicieli OWES w działalność powiatowych rad rynku pracy, współpraca z OWES.
- **Gminy i powiaty** – współtworzenie PES, w tym PS. Zlecenie samodzielnie lub za pośrednictwem podległych jednostek (OPS/CUS) realizacji zadań publicznych lub usług społecznych PES.

5.1 Źródła finansowania

Działania w ramach poszczególnych priorytetów opisanych w programie będą finansowane ze źródeł wskazanych w tabeli poniżej.

Tabela 8. Źródła finansowania działań zaplanowanych w RPRES

Cel szczegółowy	Priorytet	Źródło finansowania
1. Zwiększenie potencjału Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym Przedsiębiorstw Społecznych	1.1. Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy w nowych i istniejących PS.	FEŁ, Działanie FELD.07.06 Ekonomia społeczna (projekty OWES)
	1.2. Wspieranie kondycji ekonomiczna PES, w tym PS.	FEŁ, Działanie FELD.07.06 Ekonomia społeczna (projekty OWES)
	1.3. Reintegracja społeczno-zawodowa w PES, w tym PS.	FEŁ, Działanie FELD.07.06 Ekonomia społeczna (projekty OWES)
2. Wzrost popytu na dobra i usługi Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym Przedsiębiorstw Społecznych	2.1. Udział PES w realizacji zadań publicznych i usług społecznych.	FERS, Działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego (projekt koordynacyjny RCPS w Łodzi)
	2.2. Zwiększanie aktywność JST w obszarze tworzenia i wspierania jednostek reintegracyjnych.	FEŁ, Działanie FELD.07.05 Integracja i społeczeństwo obywatelskie
3. Wzmocnienie i doskonalenie otoczenia ekonomii społecznej	3.1. Monitorowanie oraz analizowanie danych dotyczących sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym.	FERS, Działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego (projekt koordynacyjny RCPS w Łodzi)
	3.2. Promocja i upowszechnianie ekonomii społecznej.	FERS, Działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego (projekt koordynacyjny RCPS w Łodzi)
	3.3. Współpraca instytucji otoczenia ekonomii społecznej.	FERS, Działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Cel szczegółowy	Priorytet	Źródło finansowania
		(projekt koordynacyjny RCPS w Łodzi)

5.2 Wysokość środków

Wysokość środków na poszczególne priorytety RPRS została wskazana w tabeli poniżej.

Tabela 9. Wysokość środków z podziałem na źródła finansowania przeznaczonych na realizację poszczególnych priorytetów RPRES

Priorytet	Źródło finansowania	Wysokość środków
1.1. Tworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy w nowych i istniejących PS.	FEŁ, Działanie FELD.07.06 Ekonomia społeczna (projekty OWES)	ok. 89 000 000,00 zł ¹⁷
1.2. Wspieranie kondycji ekonomicznej PES, w tym PS.		
1.3. Reintegracja społeczno-zawodowa w PES, w tym PS.		
2.1. Udział PES w realizacji zadań publicznych i usług społecznych.	FERS, Działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego (projekt koordynacyjny RCPS w Łodzi)	24 621 505,66 zł ¹⁸
3.1. Monitorowanie oraz analizowanie danych dotyczących sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym.		
3.2. Promocja i upowszechnianie ekonomii społecznej.		
3.3. Współpraca instytucji otoczenia ekonomii społecznej.		

¹⁷ Podana w tabeli całkowita alokacja na Działanie FELD.07.06 obejmuje dwie edycje projektów OWES w ramach perspektywy UE 2021-2027. W naborze ogłoszonym w 2023 r. na dofinansowanie projektów przeznaczono 40 mln zł, natomiast w naborze z lipca 2026 r. przewidziano alokację w wysokości ponad 48,5 mln zł.

¹⁸ Podana kwota dotyczy całkowitej wartości środków dostępnych w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej dla województwa łódzkiego”. Z tej puli jedynie część środków (ok. 30%) przeznaczona jest na działania wspierające rozwój ekonomii społecznej.

Priorytet	Źródło finansowania	Wysokość środków
2.2. Zwiększanie aktywność JST w obszarze tworzenia i wspierania jednostek reintegracyjnych.	FEŁ, Działanie FELD.07.05 Integracja i społeczeństwo obywatelskie	Według zapotrzebowania JST ¹⁹

¹⁹ Zgodnie z SZOP FELD całkowita alokacja środków na Działanie FELD.07.05 zaplanowana w programie FEŁ wynosi 1 388 764,00 EUR. W ramach Działania, oprócz możliwości tworzenia podmiotów reintegracyjnych, realizowane są także inne typy projektów dlatego w tabeli nie umieszczono całkowitej alokacji.

6 Sposób monitorowania i ewaluacja

Monitoring RPRES dotyczy bieżącej obserwacji i analizy kierunków interwencji zaplanowanych w programie i realizowanych na potrzeby rozwoju ekonomii społecznej w regionie. Wspiera w ten sposób ocenę:

- a) w jakim stopniu podejmowane działania przybliżają do osiągnięcia zaplanowanych w RPRES celów szczegółowych oraz celu głównego;
- b) jak wygląda zaangażowanie poszczególnych podmiotów i instytucji składających się na system realizacji i otoczenie ekonomii społecznej;
- c) w których obszarach pojawiają się trudności i z czego one wynikają;
- d) w jakim kierunku należy modyfikować działania, aby zapewnić lepszą większą efektywność i realizację celów.

Za monitoring RPRES odpowiedzialne jest Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi. W ramach monitoringu RCPS w Łodzi będzie w cyklach dwuletnich przygotowywał sprawozdanie z realizacji RPRES i przedstawiał je do akceptacji Regionalnemu Komitetowi Rozwoju Ekonomii Społecznej. Szczegółowy zakres monitoringu zostanie każdorazowo przygotowany przez RCPS w Łodzi.

Częstotliwość monitoringu: I kwartał 2028, 2030.

Ewaluacja RPRES dotyczy oceny stopnia realizacji celów zaplanowanych w programie, a także oceny podejmowanych interwencji pod kątem ich skuteczności, efektywności oraz trafności. Za ewaluację RPRES odpowiedzialne jest Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi. Ewaluacja RPRES zostanie przeprowadzona na zakończenie realizacji programu, a wnioski w formie raportu zostaną przekazane do zaopiniowania Regionalnemu Komitetowi Rozwoju Ekonomii Społecznej

Częstotliwość ewaluacji: 2030 – po zakończeniu projektów OWES oraz RCPS w Łodzi.

7 Wykaz rysunków, tabel, wykresów

7.1 Wykaz map

Mapa 1. Stopa przyrostu naturalnego według województw w Polsce w 2024 roku	7
Mapa 2. Udział osób korzystających z pomocy i wsparcia z ogólnej ludności powiatów w województwie łódzkim w 2025 roku (w %)	11
Mapa 3. Rozkład przestrzenny przedsiębiorstw społecznych na koniec 2025 r. w województwie łódzkim na poziomie gminnym	17
Mapa 4. Podział województwa łódzkiego na subregiony, w ramach których realizowane są usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej w ramach projektów OWES	20

7.2 Wykaz rysunków

Rysunek 1. Kategorie podmiotów ekonomii społecznej ze względu na specyfikę działania i formę prawną	12
---	----

7.3 Wykaz tabel

Tabela 1. Liczebności poszczególnych typów podmiotów ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 r.	13
Tabela 2. Typy instytucji i podmiotów stanowiących system wsparcia ekonomii społecznej w województwie łódzkim.....	18
Tabela 3. Model logiczny RPRES	26
Tabela 4. Priorytety i kierunki interwencji dla pierwszego celu szczegółowego RPRES	27
Tabela 5. Priorytety i kierunki interwencji dla drugiego celu szczegółowego RPRES	30
Tabela 6. Priorytety i kierunki interwencji dla trzeciego celu szczegółowego RPRES	32
Tabela 7. Wskaźniki realizacji celów szczegółowych i osiągniętych rezultatów RPRES	34
Tabela 8. Źródła finansowania działań zaplanowanych w RPRES.....	41
Tabela 9. Wysokość środków z podziałem na źródła finansowania przeznaczonych na realizację poszczególnych priorytetów RPRES.....	42

7.4 Wykaz wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców województwa łódzkiego w latach 2020-2025 (w mln osób)	6
Wykres 2. Struktura ludności według wieku produkcyjnego (w %) w województwie łódzkim i w Polsce w latach 2015 i 2025.....	8
Wykres 3. Prognozowana liczba ludności w województwie ogółem w latach 2030-2060, w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym oraz 80+ (w tys. osób)	9
Wykres 4. Struktura ludności według aktywności ekonomicznej w województwie łódzkim w 2025 roku (w %).....	9

Wykres 5. Wskaźnik zasięgu ubóstwem w województwie łódzkim w latach 2020-2024 po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych (w %)	10
Wykres 6. Struktura podmiotów ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 r. (N=7,1 tys.)	13
Wykres 7. Odsetek kategorii przedsiębiorstw społecznych działających w województwie łódzkim w maju 2026 r. (N=101)	16

8 Bibliografia

Ustawy

- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U. 2025 poz. 806),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 poz. 324).

Dokumenty strategiczne i programowe

- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Łódzkiego.
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030,
- Strategia w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego do 2030 roku,

Inne

- Dane GUS za rok 2024,
- Ocena zasobów pomocy społecznej województwa łódzkiego za rok 2025,
- Program Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027,
- Raport o stanie ekonomii społecznej w województwie łódzkim w 2024 roku, Lokalne Badania Społeczne,
- Regulamin wyboru projektów w sposób konkurencyjny w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027. Priorytet FELD.07 Fundusze europejskie dla zatrudnienia i integracji w Łódzkiem. Działanie FELD.07.06 „Ekonomia społeczna”. Numer naboru: FELD.07.06-IP.01-001/23,
- Roczne sprawozdanie dotyczące przedsiębiorstw społecznych w województwie łódzkim za 2025 rok, Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi
- Rola ośrodków wsparcia ekonomii społecznej w rozwoju sektora ekonomii społecznej w województwie łódzkim, ASM Research Solutions Strategy sp. z o.o.,
- Standardy działania Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES),
- Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.